

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА ФІЗІОЛОГІЇ, ІМУНОЛОГІЇ І БІОХІМІЇ З КУРСОМ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА
МЕДИЦИНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан біологічного факультету

_____ Л.О. Омелянчик
(підпис) (ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 2023 р.

Позакласна робота з біології та основ здоров'я

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра
очної форми здобуття освіти
спеціальності «014 Середня освіта»
предметної спеціальності 014.05 середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»

Укладач к.б.н., доцент Новосад Наталія Василівна

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри фізіології, імунології і
біохімії з курсом цивільного захисту та
медицини
Протокол № 1 від «23» серпня 2023 р.
Завідувач кафедри _____

_____ О.Г.Куш
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
біологічного факультету

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
біологічного факультету

_____ Н.М. Притула
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____ В.В. Перетяцько
(підпис) (ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3		
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни		
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти	
Галузь знань 01 освіта/педагогіка	Загальна кількість кредитів – 3	Обов'язкова		
Спеціальність 014 середня освіта	Загальна кількість годин – 90	Цикл дисциплін професійної підготовки		
Предметна спеціальність 014.05 середня освіта (Біологія та здоров'я людини) -		8-й	-	
Освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	Кількість змістових модулів – 4	Лекції		
		10 год.	-	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Практичні		
		10 год.	-	
		Самостійна робота		
		70 год.	-	
		Вид підсумкового семестрового контролю: іспит		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Позакласна робота з біології та основ здоров'я» є: отримання студентами знань про особливості позакласної роботи з біології та основ здоров'я, організацію, планування та зміст роботи гуртків, клубів різного профілю, формування та організацію роботи на навчально-дослідній ділянці, проведення фенологічних спостережень, написання наукових робіт за власними експериментами, зокрема для участі на Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт МАН.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Позакласна робота з біології та основ здоров'я» є: підготовка майбутніх учителів до проведення позакласних занять з біології та основ здоров'я в ЗЗСО; ознайомити з формами і методами позакласної роботи, методиками проведення; навчити складати плани роботи гуртка, сценарії масових заходів; навчити творчо підходити до організації позакласних занять.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
РН 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; тестові випробування, виконання індивідуального дослідницького завдання

PH 2. Оперує базовими категоріями та поняттями спеціальності.	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання
PH 5. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання
PH 6. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання
PH 8. Знає та розуміє і здатний використовувати принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання біології та основ здоров'я в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти), добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків біології та основ здоров'я.	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання
PH 9. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів; комбінує педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології з метою формування здорового способу життя, розвитку здоров'язбережувальних умінь і навичок, фізичних якостей у представників різних груп населення; самостійно розробляє методики й технології для інтегрального гармонійного розвитку людини.	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання
PH 10. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини, дотримується педагогічної етики, поважає гідність дітей, навчає їх захищатися від фізичного та психічного насильства, переконує уникати шкідливих звичок.	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання
PH 11. Знає біологічну і хімічну термінологію, термінологію наук про здоров'я, розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру біологічної науки та наук про здоров'я, застосовує засоби оцінки рівня складових здоров'я людини (фізичної, психічної, соціальної й духовної).	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання
PH 12. Знає сучасну систему живих організмів та методологію систематики, будову та основні	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні

<p>функціональні особливості підтримання життєдіяльності живих організмів; основні закони й положення хімії, біохімії, молекулярної біології, біофізики, генетики, еволюційної біології, роль живих організмів та біологічних систем різного рівня у житті суспільства, їх використання, охорону, відтворення, характеризує живі організми й системи різного рівня з використанням методів сучасної біології, володіє різними методами розв'язування задач з біології.</p>	<p>питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання</p>
<p>РН 13. Знає будову й функції організму людини, основи здорового способу життя, створює індивідуальні оздоровчі програми, застосовує методи валеологічної профілактики та оздоровлення, здоров'язбережувальні технології</p>	<p>Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання</p>
<p>РН 14. Уміє застосовувати знання сучасних теоретичних основ біології для пояснення будови й функціональних особливостей організмів на різних рівнях організації живого, їхню взаємодію, взаємозв'язки, походження, класифікацію, значення, використання та поширення.</p>	<p>Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання</p>
<p>РН 15. Виконує експериментальні польові та лабораторні дослідження, уміє виготовляти біологічні препарати, колекції, гербарії, самостійно вимірює антропометричні, фізіометричні й функціональні показники за допомогою апаратної та інструментальної діагностики, використовує біоетичні принципи проведення валеологічних експериментів, інтерпретує результати досліджень.</p>	<p>Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання</p>
<p>РН 17. Добирає міжпредметні зв'язки курсів біології в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності, відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство».</p>	<p>Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання</p>
<p>РН 19. Знає, розуміє і застосовує у професійній діяльності теоретичні й методичні засади організації занять здоров'язбережувальної спрямованості в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.</p>	<p>Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання</p>
<p>РН 20. Описує основні ознаки невідкладних станів та захворювань різних систем організму людини; уміє надавати першу допомогу під час морфо-функціональних порушень різних систем організму людини та променевих уражень й уражень отруйними речовинами; виявляє основні ознаки різних інфекційних захворювань та демонструє здатність надавати першу</p>	<p>Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання</p>

допомогу.	
ЗК03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Методи: словесні, наочні, практичні Контрольні заходи: розв'язання ситуаційних задач; тестові випробування, виконання завдань практичних робіт, письмова контрольна робота, індивідуальне дослідницьке завдання, залік
ЗК04. Здатність працювати в команді.	Методи: словесні, наочні, практичні Контрольні заходи: виконання завдань практичних робіт,
ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово..	Методи: словесні, наочні, практичні Контрольні заходи: розв'язання ситуаційних задач; тестові випробування, виконання завдань практичних робіт, письмова контрольна робота, індивідуальне дослідницьке завдання, залік
ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Методи: словесні, наочні, практичні Контрольні заходи: розв'язання ситуаційних завдань; тестові випробування, виконання завдань практичних робіт, письмова контрольна робота, індивідуальне дослідницьке завдання, екзамен
ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Методи: словесні, наочні, практичні Контрольні заходи: розв'язання ситуаційних завдань; тестові випробування, виконання завдань практичних робіт, письмова контрольна робота, індивідуальне дослідницьке завдання, екзамен
СФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.	Методи: словесні, наочні, практичні Контрольні заходи: розв'язання ситуаційних задач; тестові випробування, виконання завдань практичних робіт, письмова контрольна робота, індивідуальне дослідницьке завдання, залік
СФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.	Методи: словесні, наочні, практичні Контрольні заходи: розв'язання ситуаційних задач; тестові випробування, виконання завдань практичних робіт, письмова контрольна робота, індивідуальне дослідницьке завдання, залік
СФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.	Методи: словесні, наочні, практичні Контрольні заходи: розв'язання ситуаційних задач; тестові випробування, виконання завдань практичних робіт, письмова контрольна робота, індивідуальне дослідницьке завдання, залік
СФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання
СФК 5. Забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами), їхньої рухової активності в освітньому процесі та позаурочній діяльності.	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання

СФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.	
СФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання
СПК 6. Здатність застосовувати методи й засоби навчання біології для розвитку здібностей учнів.	Методи: практичні, словесні, наочні Контрольні заходи: відповіді на теоретичні питання; результати виконання практичної роботи; тестові випробування; виконання індивідуального дослідницького завдання

Міждисциплінарні зв'язки. Даний курс включає в собі знання, отримані на курсах «Ботаніка», «Зоологія», «Шкільний курс біології та основ здоров'я», «Психологія», «Методика навчання біології», «Методика навчання основ здоров'я» Маючи знання про зміст програмного матеріалу шкільних курсів біології та основ здоров'я та процеси виховання, навчання і розвитку особистості студенти легко засвоять новий матеріал та отримують знання про особливості проведення предметних олімпіад на різних етапах та специфіку складання олімпіадних завдань. Даний курс є підґрунтям при проходженні виробничої педагогічної практики з основ здоров'я та при виконанні курсової роботи.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Значення позакласної роботи з біології та основ здоров'я, її форми та види. Організація індивідуальної позакласної роботи

Поняття позакласної роботи. Значення позакласної роботи та її місце в навчально-виховному процесі. Право участі в позакласній роботі. Принципи позакласної роботи. Форми й види позакласної роботи. Взаємозв'язок позакласної роботи з уроками. Види індивідуальної позакласної роботи. Позакласне читання. Використання колекціонування в позакласній роботі. Індивідуальна робота з обдарованими та здібними учнями.

Змістовий модуль 2. Групова форма позакласної роботи

Характеристика групової форми позакласної роботи. Епізодичні групи. Гурток як найпоширеніше добровільне об'єднання учнів з біології. Клуби знавців біології. Учнівські наукові товариства

Змістовий модуль 3. Види масової позакласної роботи з біології та основ здоров'я та особливості проведення

Біологічні кампанії. Біологічні вечори та свята. Біологічні конференції та диспути. Біологічні ігри та змагання. Тижні біології в школі. Організація біологічних виставок і музеїв.

Змістовий модуль 4. Дослідницька робота учнів з біології та основ здоров'я.

Організація дослідів із живими організмами. Проведення дослідів і організація спостережень у куточку живої природи. Науково-дослідна робота на пришкольній навчально-дослідній земельній ділянці. Фенологічні спостереження в природі. Написання наукових робіт за власними дослідженнями: МАН.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів			
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів	
			о/дф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	15	8	4	-	4	-	7	-	14	6	20	
2	15	4	2	-	2	-	11	-	7	3	10	
3	15	4	2	-	2	-	11	-	12	3	15	
4	15	4	2	-	2	-	11	-	12	3	15	
Усього за змістові модулі	60	20	10	-	10	-	40	-	45	15	60	
Підсумковий семестровий контроль залік	30						30		20	20	40	
Загалом			90							100		

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		д/в	з/в
1	Форми та види позакласної роботи	2	-
	Організація індивідуальної позакласної роботи з біології та основ здоров'я	2	-
2	Групова форма позакласної роботи	2	
3	Види масової позакласної роботи з біології та основ здоров'я та особливості проведення	2	-
4	Дослідницька робота учнів з біології	2	-
	Всього	10	-

6. Темі практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		д/в	з/в
1	Форми та види позакласної роботи	2	
	Індивідуальна робота учнів з використанням інтернет ресурсів	2	-
2	Створення гуртків з біології та основ здоров'я залежно від інтересів та вікових груп учнів	2	-
3	Написання сценарію для позашкільного заходу з біології та основ здоров'я	2	-
4	Дослідницька робота з рослинами і тваринами кутка живої природи, фізіологічні досліди	2	
	Всього	10	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів *

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – опитування	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття позакласної роботи. 2. Значення позакласної роботи та її місце в навчально-виховному процесі. 3. Право участі в позакласній роботі. 4. Принципи позакласної роботи. 5. Форми й види позакласної роботи. 6. Взаємозв'язок позакласної роботи з уроками. 7. Види індивідуальної позакласної роботи. 8. Позакласне читання. 9. Використання колекціонування в позакласній роботі. 10. Індивідуальна робота з обдарованими та здібними учнями. 11. Характеристика групової форми позакласної роботи. 12. Епізодичні групи. 13. Гурток як найпоширеніше добровільне об'єднання учнів з біології. 14. Клуби знавців біології. 15. Учнівські наукові товариства 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 бали передбачає високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь повна, логічна, з елементами самостійності, доцільно використовує вивчений матеріал при наведенні прикладів. Студент показує знання додаткової літератури. • 2 бали передбачає досить високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів. Можливі труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабке знання додаткової літератури. Додаткова література недостатньо пророблена. • 1 бали передбачає наявність знань лише основної літератури, студент відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів. • 0,5 бали передбачає неповні знання студента основної літератури. Студент лише в загальній формі розбирається у матеріалі, відповідь неповна і неглибока. Студент дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладення матеріалу, відчуває труднощі при наведенні прикладів. Відповідь оформлена неохайно, зі значною кількістю помилок. • 0,25 бал ставиться, коли студент не знає 	6

		Тестові завдання Письмова контрольна робота	<p>значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 0 балів ставиться, коли студент не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання. 	4 4
	Практичне завдання – виконання практичної роботи	Форми та види позакласної роботи Організація індивідуальної позакласної роботи з біології та основ здоров'я	<ul style="list-style-type: none"> • 3 бали ставиться при виконанні всіх завдань практичної роботи повністю без помилок, з застосуванням креативності, міждисциплінарних зв'язуів, глибокому усвідомленні програмного матеріалу і самостійності міркувань; • 2 бали ставиться студенту при не повному виконанні завдань, при достатньому ступені усвідомлення програмного матеріалу, наявності самостійного міркування • 1 бал ставиться студенту при частковому виконанні завдань, відсутності креативності та низькому усвідомленні програмного матеріалу 	6
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			20
2	Теоретичне завдання – опитування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика групової форми позакласної роботи. 2. Епізодичні групи. 3. Гурток як найпоширеніше добровільне об'єднання учнів з біології. 4. Клуби знавців біології. 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 бали передбачає високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь повна, логічна, з елементами самостійності, доцільно використовує вивчений матеріал при наведенні прикладів. Студент показує знання додаткової літератури. 	3

		<p>5. Учнівські наукові товариства</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2 бали передбачає досить високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів. Можливі труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабка знання додаткової літератури. Додаткова література недостатньо пророблена. • 1 бали передбачає наявність знань лише основної літератури, студент відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів. • 0,5 бали передбачає неповні знання студента основної літератури. Студент лише в загальній формі розбирається у матеріалі, відповідь неповна і неглибока. Студент дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладення матеріалу, відчуває труднощі при наведенні прикладів. Відповідь оформлена неохайно, зі значною кількістю помилок. • 0,25 бал ставиться, коли студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді. • 0 балів ставиться, коли студент не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого 	
--	--	--	--	--

		Тестові завдання Письмова контрольна робота	навчання.	2 2
	Практичне завдання – виконання практичної роботи	Створення гуртків з біології та основ здоров'я залежно від інтересів та вікових груп учнів	<ul style="list-style-type: none"> • 3 бали ставиться при виконанні всіх завдань практичної роботи повністю без помилок, з застосуванням креативності, міждисциплінарних зв'язуів, глибокому усвідомленні програмного матеріалу і самостійності міркувань; • 2 бали ставиться студенту при не повному виконанні завдань, при достатньому ступені усвідомлення програмного матеріалу, наявності самостійного міркування • 1 бал ставиться студенту при частковому виконанні завдань, відсутності креативності та низькому усвідомленні програмного матеріалу 	3
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			10
3	Теоретичне завдання – опитування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Біологічні кампанії. 2. Біологічні вечори та свята. 3. Біологічні конференції та диспути. 4. Біологічні ігри та змагання. 5. Тижні біології в школі. 6. Організація біологічних виставок і музеїв. 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 бали передбачає високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь повна, логічна, з елементами самостійності, доцільно використовує вивчений матеріал при наведенні прикладів. Студент показує знання додаткової літератури. • 2 бали передбачає досить високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів. Можливі труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабке знання додаткової літератури. Додаткова література недостатньо пророблена. 	3

		<p>Тестові завдання Письмова контрольна робота</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 1 бали передбачає наявність знань лише основної літератури, студент відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів. • 0,5 бали передбачає неповні знання студента основної літератури. Студент лише в загальній формі розбирається у матеріалі, відповідь неповна і неглибока. Студент дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладення матеріалу, відчуває труднощі при наведенні прикладів. Відповідь оформлена неохайно, зі значною кількістю помилок. • 0,25 бал ставиться, коли студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді. • 0 балів ставиться, коли студент не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання. 	<p>2 7</p>
<p>Практичне завдання – виконання практичної роботи</p>	<p>Написання сценарію для позашкільного заходу з біології та основ здоров'я</p>		<ul style="list-style-type: none"> • 3 бали ставиться при виконанні всіх завдань практичної роботи повністю без помилок, з застосуванням креативності, міждисциплінарних зв'язів, глибокому усвідомленні програмного матеріалу і самостійності міркувань; 	<p>3</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • 2 бали ставиться студенту при не повному виконанні завдань, при достатньому ступені усвідомлення програмного матеріалу, наявності самостійного міркування • 1 бал ставиться студенту при частковому виконанні завдань, відсутності креативності та низькому усвідомленні програмного матеріалу 	
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4	Теоретичне завдання – опитування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація дослідів із живими організмами. 2. Проведення дослідів і організація спостережень у куточку живої природи. 3. Науково-дослідна робота на пришкольній навчально-дослідній земельній ділянці. 4. Фенологічні спостереження в природі. 5. Написання наукових робіт за власними дослідженнями: МАН. 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 бали передбачає високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь повна, логічна, з елементами самостійності, доцільно використовує вивчений матеріал при наведенні прикладів. Студент показує знання додаткової літератури. • 2 бали передбачає досить високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів. Можливі труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабке знання додаткової літератури. Додаткова література недостатньо пророблена. • 1 бали передбачає наявність знань лише основної літератури, студент відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів. • 0,5 бали передбачає неповні знання 	3

		Тестові завдання Письмова контрольна робота	<p>студента основної літератури. Студент лише в загальній формі розбирається у матеріалі, відповідь неповна і неглибока. Студент дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладення матеріалу, відчуває труднощі при наведенні прикладів. Відповідь оформлена неохайно, зі значною кількістю помилок.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 0,25 бал ставиться, коли студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді. • 0 балів ставиться, коли студент не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання. 	2 7
Практичне завдання – виконання практичної роботи	Дослідницька робота з рослинами і тваринами кутка живої природи, фізіологічні досліді		<ul style="list-style-type: none"> • 3 бали ставиться при виконанні всіх завдань практичної роботи повністю без помилок, з застосуванням креативності, міждисциплінарних зв'язів, глибокому усвідомленні програмного матеріалу і самостійності міркувань; • 2 бали ставиться студенту при не повному виконанні завдань, при достатньому ступені усвідомлення програмного матеріалу, наявності самостійного міркування • 1 бал ставиться студенту при частковому виконанні завдань, відсутності креативності та низькому усвідомленні програмного матеріалу 	3

Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання у формі тестування	Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16606 Тестування проходить у системі СЕЗН MOODLE за розкладом. Тест містить 20 питань різної складності, серед яких є питання стосовно етапів та правил проведення олімпіад різного типу.	Тест містить 20 питань, які оцінюються в 1 бал.	20
	Практичне завдання - індивідуальне завдання	Індивідуальне завдання містить розробку програми різних видів позакласних роботи. Вимоги до виконання індивідуальних завдань розміщено на сторінці курсу у Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16606	1) Написання роботи, складання презентаційних матеріалів з обраної теми, оформлених у вигляді слайдів комп'ютерної презентації, креативний підхід при підготовці роботи, захист роботи; 2) Розробка не менше 10 питань чи завдань для учнів з обраної теми 3) Уміння формулювати власне відношення до проблеми, робити аргументовані висновки	16 2 2
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна

1. Грицай Н.Б. Методика позакласної роботи з біології. Дистанційний курс: навч. посіб. Рівне: МЕНУ імені академіка Степана Дем'янчука, 2010. 164 с.
2. Гончар О.Д. Розвиток інтересу учнів до вивчення біології в позакласній роботі: Навчальний посібник. Київ: КДПІ, 1987. 84 с.
3. Мороз І. В., Грицай Н. Б. Позакласна робота з біології: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 272 с.
4. Олійник І. Позакласна робота з біології та хімії. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. 72 с.
5. Прокопчук О. А. Організація роботи з обдарованими учнями на уроках біології. Харків. : Вид. група «Основа», 2018. 74 с

Додаткова

1. Барна М. М., Барна Л. С., Яцук Г. Ф. Навчальні заняття з біології: можливі варіанти. Тернопіль: Астон, 2005. 140 с.
2. Грицай Н.Б. Методика позакласної роботи з біології: Курс лекцій. Рівне: МЕНУ імені академіка Степана Дем'янчука, 2005. 108 с.
3. Журавель С.В. Дослідницька робота в сільській школі: посібник для вчителя. Київ: Радянська школа, 1984. 120 с.
4. Загальна методика навчання біології: навч. посібник / [І. В. Мороз, А. В. Степанюк, О. Д. Гончар та ін.]; за ред. І. В. Мороза. Київ: Либідь, 2006. 592 с. 1
5. Макарович Н. М. Розвиток особистості учнів та формування інтересу до біології у позакласній роботі: навчальний посібник. Біла Церква: КОІПОПК, 2004. 46 с.
6. Програми гуртків з біології, екології, сільського господарства для загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів / під ред. В. В. Вербицького. Київ: СМП –АВЕРС, 2001. – 235с.
7. Шамрай С.М., Задорожний К.М. Біологічні експерименти в школі. Харків: Основа, 2003. 96 с. (Серія „Бібліотека журналу „Біологія”; Вип. 12).

Інформаційні ресурси

1. Прокопчук О. А. Організація роботи з обдарованими учнями на уроках біології. ULR: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/1165663/mod_resource/content/1/%D0%9E%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8%20%D0%B7%20%D0%BE%D0%B1%D0%B4%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%BC%D0%B8%20%D1%83%D1%87%D0%BD%D1%8F%D0%BC%D0%B8.pdf
2. Грицай Н.Б. Методика позакласної роботи з біології https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/1165664/mod_resource/content/1/%D0%93%D1%80%D0%B8%D1%86%D0%B0%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf